

3. Первих І. І. Національна специфіка засобів hand made у графічному дизайні України. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2026. № 95, том 2. С. 161–169. DOI: 10.24919/2308-4863/95-2-21.

4. Третяк Ю. Сучасні тенденції формування і розвитку теорії і практики дизайну в Україні. *Актуальні проблеми сучасного дизайну: матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 27 квітня 2023 р.)* Київ : КНУТД. С. 112–115.

5. Яновська В., Парфентьева О. Історичний аналіз формування концептуальних засад сталого розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 6, Том 2. С. 231–238. DOI: 10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-39.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-630-3-58>

ЕМОЦІЙНИЙ ДИЗАЙН У ДИТЯЧИХ ІГРАХ: ВПЛИВ СЕНСОРНИХ СТИМУЛІВ

Приступа О. В.

*старший викладач кафедри дизайну
Луцький національний технічний університет*

Роскошенко К. А.

*студентка III курсу факультету креативних індустрій,
маркетингу та комунікацій
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк, Україна*

Сучасний ринок дитячих ігор перенасичений продуктами, де візуальна та функціональна складові часто ігнорують психоемоційні потреби дитини. Основна проблема полягає у відсутності цілісного підходу до використання сенсорних стимулів як інструменту формування позитивного ігрового досвіду. Більшість розробників зосереджується переважно на розважальній функції, недооцінюючи вплив кольору, текстури та звуку на емоційний стан дитини. У результаті це призводить до сенсорного перевантаження або, навпаки, до втрати інтересу через недостатню стимуляцію.

Емоційний дизайн має стати своєрідним містком між технічними характеристиками гри та внутрішнім світом дитини. Водночас наразі бракує чітких критеріїв, які б пояснювали, як саме окремі сенсорні елементи впливають на розвиток емпатії дитини та когнітивних навичок. Важливо дослідити зв'язок між тактильними відчуттями або візуально-звуковими ефектами та рівнем стресу дітей. Актуальність

цієї теми зростає також через попит на інклюзивний дизайн, що враховує різну сенсорну чутливість дітей. Тому виникає потреба у створенні чітких методичних рекомендацій для дизайнерів, які допоможуть формувати гармонійне сенсорне середовище. Це дозволить розробляти ігри, що не лише розважають, а й підтримують психологічне благополуччя дитини.

Аналіз наукового доробку за останні роки дозволяє простежити еволюцію підходів до проєктування дитячих ігор. Зокрема, Н. Манчук обґрунтовує концепцію досконалості дизайну через синергію ергономічних та екологічних показників [3]. Дослідниця трактує сучасну іграшку як «еко-ергономічну систему», де зручність використання та безпека мають вирішальне значення для збереження здоров'я дитини. При цьому увага зміщується від суто зовнішньої привабливості до функціональних властивостей – його здатності стимулювати пізнавальні процеси.

Глибокий педагогічний контекст проблеми висвітлює А. Дурдас, звертаючись до актуалізації ідей М. Монтесорі. Авторка підкреслює значення «підготовленого середовища», у межах якого спеціально розроблені матеріали сприяють розвитку сенсорних і базових навчальних вмінь дитини у власному темпі [2]. Такий підхід, за її спостереженнями, підтримує формування самостійності та емоційної зрівноваженості.

Узагальнений погляд на проблему представлений у статті О. Гнізділової, яка розглядає сучасну іграшку як багатофункціональний засіб розвитку. Йдеться не лише про вдосконалення ручної моторики, а й про вплив на психічну, мовленнєву та соціальну сфери дитини. Особливу увагу дослідниця приділяє ролі музичних та інтерактивних елементів, що здатні забезпечити цілісний ігровий досвід у ранньому віці [1].

Водночас, попри значний інтерес до вивчення сенсорного середовища та функціональних можливостей іграшок, питання емоційного дизайну як окремого інструменту впливу через конкретні сенсорні стимули потребує подальшого осмислення та детальнішого дослідження.

Метою роботи є виявити дизайн-особливості сенсорних стимулів у формуванні емоційного досвіду дитини. Завданням дослідження є: 1) дослідити роль емоційного дизайну в створенні дитячих ігор; 2) проаналізувати значення кольору, звуку, тактильних елементів в ігровому середовищі; 3) оцінити вплив емоційного дизайну на залучення, увагу та мотивацію дітей.

Емоційний дизайн у дитячих іграх доцільно розглядати як багатовимірну систему, в основі якої лежить взаємодія трьох провідних каналів: тактильного, візуального та аудіального (рис. 1).

**Рис. 1. Емоційний дизайн у дитячих іграх:
вплив сенсорних стимулів**

Тактильний компонент (дотик) виступає одним із базових у процесі сенсорного розвитку дитини та відіграє визначальну роль у процесі пізнання навколишнього середовища. Через безпосередній фізичний контакт із предметами дитина отримує первинний досвід взаємодії, що формує уявлення про властивості об'єктів. У дизайні дитячих ігор це реалізується через використання різноманітних матеріалів і фактур: натурального дерева як теплого та екологічно безпечного матеріалу, текстилю як м'якого та приємного на дотик середовища, сучасних полімерів із «soft-touch» покриттям, а також рельєфних і модульних елементів. Така варіативність стимулює розвиток дрібної моторики, сенсорної диференціації та координації рухів. Водночас ергономічні характеристики матеріалів (форма, вага, безпечність, приємність на дотик) безпосередньо впливають на тривалість і якість взаємодії, формуючи у дитини відчуття комфорту, захищеності та довіри до предметного середовища [3].

Візуальний компонент (зір) у структурі емоційного дизайну виступає провідним каналом швидкого сприйняття інформації та емоційної реакції. Колористичне рішення є одним із найбільш ефективних засобів регуляції психоемоційного стану дитини. Використання пастельних, приглушених відтінків сприяє створенню заспокійливої атмосфери, знижує рівень сенсорного напруження та забезпечує умови для концентрації уваги. Натомість насичені, яскраві кольори виконують

активізуючу функцію – стимулюють інтерес, підсилюють емоційну реакцію та мотивують до взаємодії. Важливим аспектом є також баланс і гармонізація кольорової палітри, що дозволяє уникнути перенасичення та сенсорного перевантаження. Таким чином, колір у дитячих іграх виконує не лише естетичну, але й когнітивну, регулятивну та комунікативну функції.

Аудіальний компонент (слух) є важливим доповненням до тактильного та візуального сприйняття, забезпечуючи динамічний зворотний зв'язок у процесі гри. Звуковий супровід – клацання механічних елементів, ритмічні або мелодійні сигнали, звуки природи – виконує кілька функцій: підтверджує результат дії, стимулює повторення дій, формує причинно-наслідкові зв'язки та підсилює емоційне залучення [1]. Звуки також можуть виступати засобом орієнтації у грі та підтримки уваги. Водночас важливою є їх якісна характеристика: м'якість, гармонійність і ненав'язливість, що запобігає перевантаженню сенсорної системи та негативним емоційним реакціям.

Комплексне поєднання тактильних, візуальних і аудіальних стимулів формує цілісне візуально-комунікативне середовище з вираженим емоційним забарвленням. Така синергія забезпечує багаторівневу взаємодію дитини з ігровим об'єктом, сприяє гармонійному сенсорному розвитку, підвищує рівень залученості та ефективність навчально-ігрового процесу. Отже, інтеграція сенсорних чинників є ключовим принципом проєктування сучасних дитячих ігор у контексті емоційного дизайну.

У ході проведеного дослідження було встановлено, що емоційний дизайн є важливим чинником у процесі створення дитячих ігор. Проаналізовано, що такі сенсорні стимули, як тактильні компоненти, колір та звук, відіграють ключове значення у сприйнятті ігрового середовища. Доведено, що інтеграція емоційного дизайну в сучасну іграшку суттєво підвищує рівень залученості дитини до ігрового процесу, сприяє тривалішій концентрації уваги та стимулює пізнавальну мотивацію.

Отже, це дослідження закладає теоретичне та практичне підґрунтя для вдосконалення процесу виготовлення сучасних дитячих ігор, слугуючи цінним орієнтиром для дизайнерів та виробників у створенні даного продукту.

Література:

1. Гнізділова О. Сучасні іграшки як ефективний інструмент забезпечення ігрової діяльності дітей раннього віку. *Українська професійна освіта*. 2025. № 17. С. 80–86. DOI: <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2025.17.342520> (дата звернення: 06.03.2026).
2. Дурдас А. Освітні та виховні ідеї Марії Монтесорі: італійські вчені про їх актуальність у сучасних умовах. *Освітологія*. 2024. № 13.

С. 102–110. DOI: <https://doi.org/10.28925/2412-124X.2024.13.10> (дата звернення: 06.03.2026).

3. Манчук Н. Врахування екологічних та ергономічних показників при створенні дизайну проекту сучасної дитячої іграшки. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2023. Вип. 2. С. 65–72. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2023.2.8> (дата звернення: 06.03.2026).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-630-3-59>

КОНЦЕПЦІЯ ОНЛАЙН-ГЛОСАРІЯ З МИСТЕЦТВА, ДИЗАЙНУ ТА РЕКЛАМИ

Прищенко С. В.

доктор мистецтвознавства, професор, доктор наук габілітов.

у галузі дизайну,

професор кафедри дизайну

Національний транспортний університет

м. Київ, Україна

Нині в Україні не так багато публікацій, присвячених питанням дидактики кольору. Головною проблемою сучасної дизайн-освіти є відсутність електронних фахових видань з колористики. Збільшується потік науково-технічної інформації, статей та кількість книг, що узагальнюють і систематизують отримані знання про колір, але, на жаль, закордонних авторів, теоретичні і практичні підходи яких, викладені іноземними мовами, не завжди доступні українським викладачам, і тим більше, українським студентам.

Освітній сайт «Академія кольору» було нами задумано як тематичний сайт відкритого доступу [1], що покликаний сприяти більш глибокому вивченню кольору, допомагати студентам-дизайнерам краще розуміти його соціальну роль і принципи ефективного використання. Відтак, використовуючи міждисциплінарність у проектуванні колірних об'єктів різного призначення, на сайті розкрито функціональні, соціокультурні та асоціативно-емоційні аспекти колористичного формоутворення. Теоретичною базою є енциклопедії з мистецтва, словники, публікації з теорії та історії культури, теорії комунікацій, крос-культурних і філософських проблем естетосфери кольору, прикладних аспектів колористики, впливу етномистецьких традицій на розвиток проектної діяльності різних країн.

У нинішньому дискурсі вищої освіти «відкритість» значною мірою асоціюється з відкритим доступом до освітніх ресурсів та відкритими публікаціями, використовуючи можливості, що надаються Інтернетом